

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО-
НАУКОВОЮ ПРОГРАМОЮ «ГАЛУЗЕВЕ
МАШИНОБУДУВАННЯ»**

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти щодо стану академічної доброчесності при навчанні за освітньо-науковою програмою «Галузеве машинобудування».

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за освітньо-науковою програмою «Галузеве машинобудування» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **в 1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетною: «Академічна доброчесність». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Респондентам було запропоновано відповісти на одинадцять питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та вивчення дисциплін, навчальне навантаження; ПБ викладачів, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій відповідно до [Положення про академічну доброчесність в ТДАТУ](#).

Всього опитані **7 респондентів** (здобувачів ступеня вищої освіти «Доктор філософії», *крім 1 курсу*), що склало **100%** від загальної кількості здобувачів за цією освітньою програмою. Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1. *Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).*

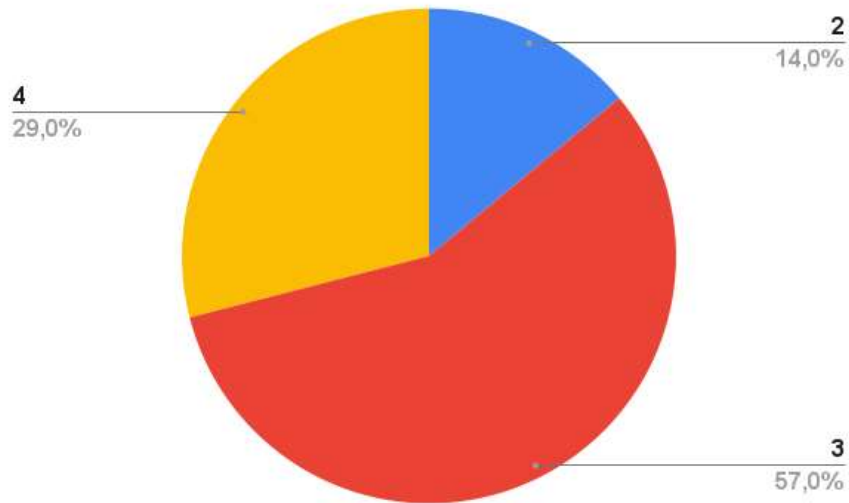

Рисунок 1 – Розподіл респондентів за курсами навчання

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низька; загалом низька; середня; загалом достатньо висока; дуже висока. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 2.

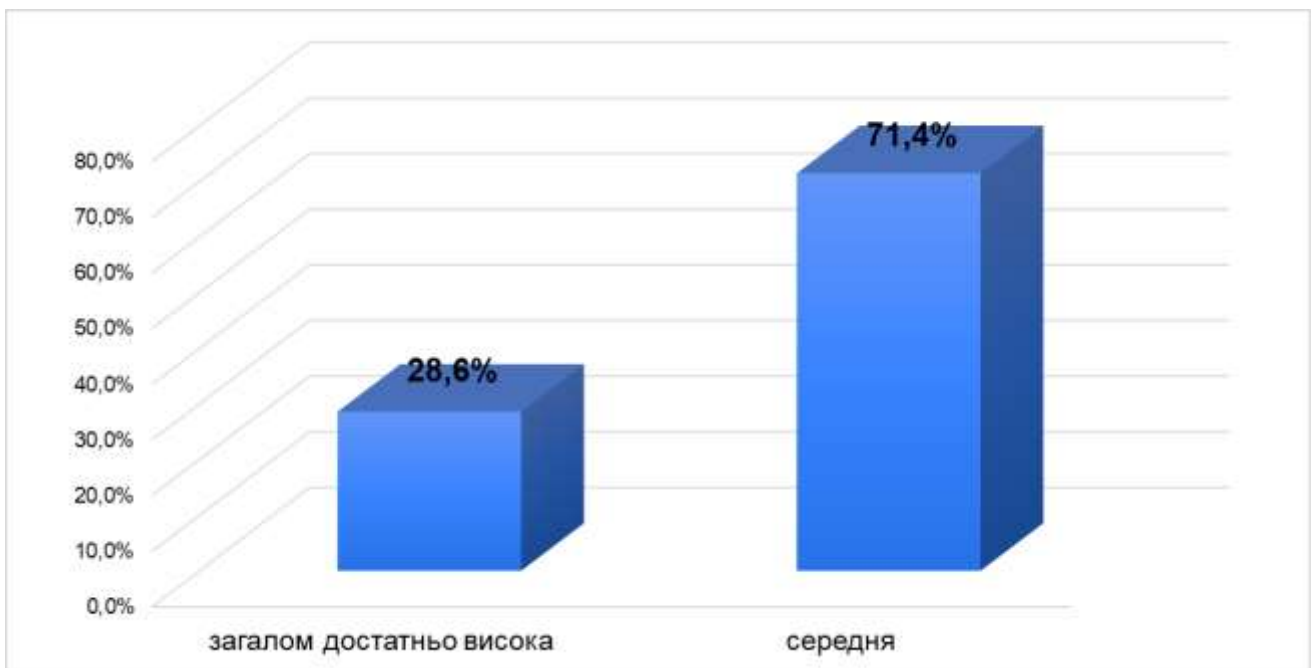

Рисунок 2 - Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти (у відсотках)

З аналізу рисунку 2 не важко пересвідчитися у середній оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «середня» 71,4% та «загалом достатньо висока» 28,6%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано *оцінити корупцію в університеті* за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі здобувачі; стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі - і здобувачі, і

викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3.

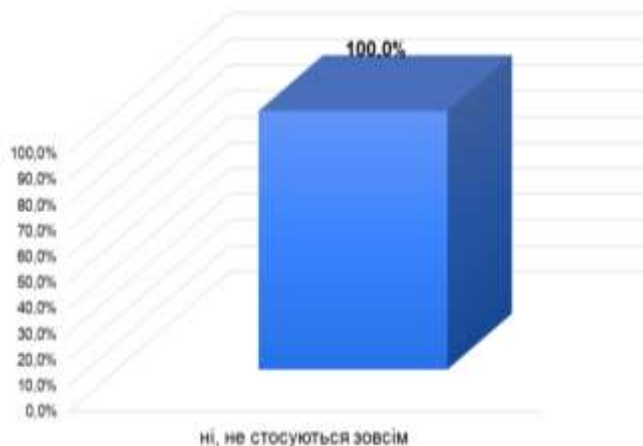

Рисунок 3 - Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті (у відсотках)

Аналіз рисунку 3 свідчить про низький рівень корупції в ТДАТУ, а саме респонденти відповіли 100 % «ні, не стосуються зовсім».

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Чи доводилось Вам під час навчання в ТДАТУ особисто робити наступне...?». Варіанти відповідей були наступні - часто, рідко, ніколи:

- купувати навчальні матеріали кафедри;
- купувати реферат;
- купувати курсову роботу (проект);
- платити гроші за оцінку;
- надавати платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі;
- готувати шпаргалки для складання ПМК, екзаменів;
- списувати з власних конспектів на контрольних заходах;
- завантажувати матеріали з Інтернету, компіювати і здавати як власні;
- замовляти платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі.

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 4.

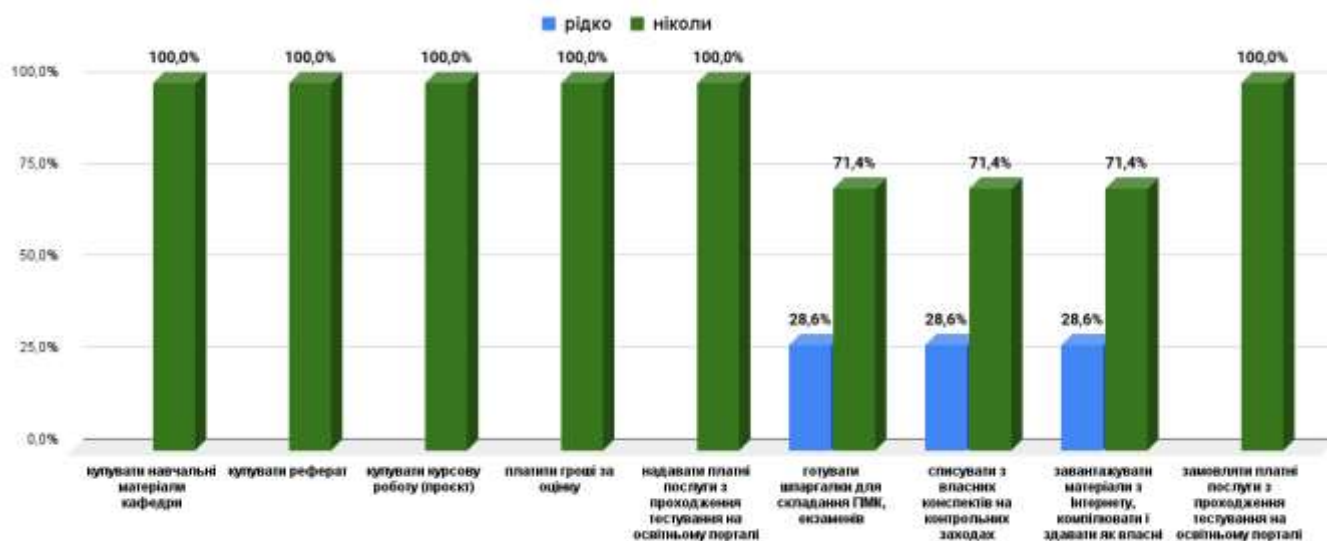

Рисунок 4 - Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань

недоброочесності в університеті (у відсотках)

Аналіз відповідей показує, що в середньому 90,5% респондентів перелічених дій щодо питань недоброочесності в університеті не робили. Респонденти вказали, що «рідко» (28,6%): готували шпаргалки для складання ПМК, екзаменів; списували з власних конспектів на контрольних заходах; завантажувати матеріали з Інтернету, компілювати і здавати як власні.

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Якщо Ви особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

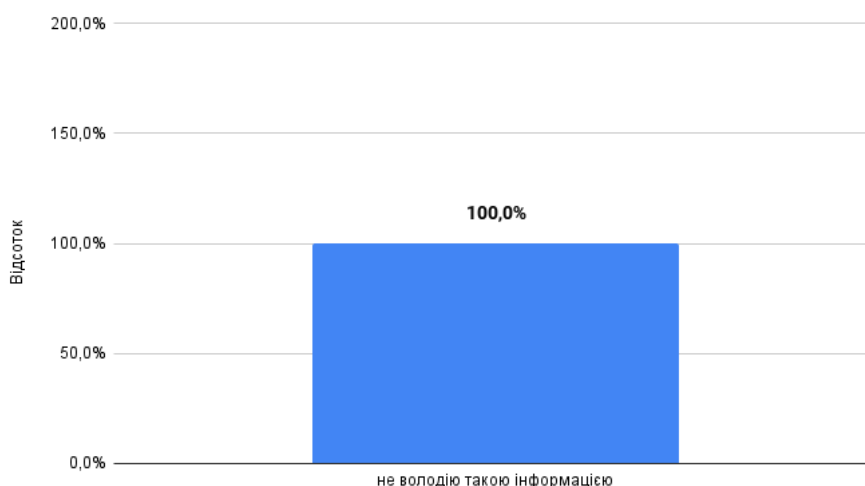
- для того, щоб отримати потрібну оцінку;
- для того, щоб не здавати лабораторні/ практичні роботи;
- для того, щоб не робити особисто реферат;
- для того, щоб не робити особисто курсову роботу (проєкт);
- в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача;
- для того, щоб не здавати тести з ПМК/екзамену;
- для отримання грошових коштів.

Жодний респондент не дав відповідь на це питання.

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача
- від старости
- від студентів старших курсів
- від своїх сокурсників
- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 5.

В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?

Рисунок 5 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

З рисунку 5 видно, що 100% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку.

6. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Оцініть як часто Вам доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не доводилось, 5 – дуже часто)». Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 6.

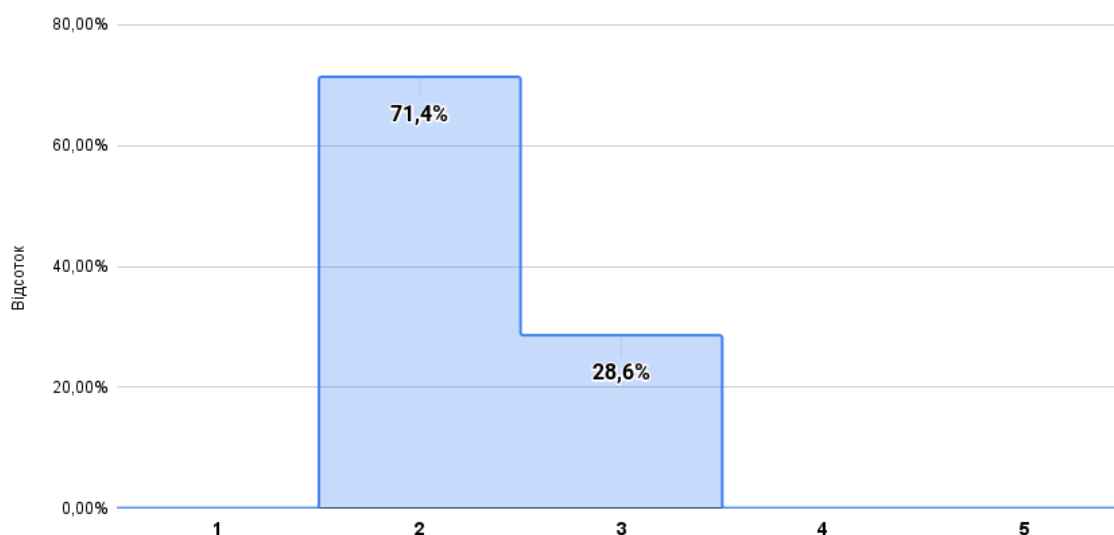

Рисунок 6 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз рисунку 6 показує, що 71,4 % здобувачів вказали, що «скоріш не доводилось» та 28,6% «рідко» зустрічати повтори тем на різних дисциплінах.

7. На питання «Чи доводилося Вам писати однакові роботи для різних дисциплін?» респонденти відповіли, що 43% - не доводилось та 57% - важко відповісти (рис. 7).

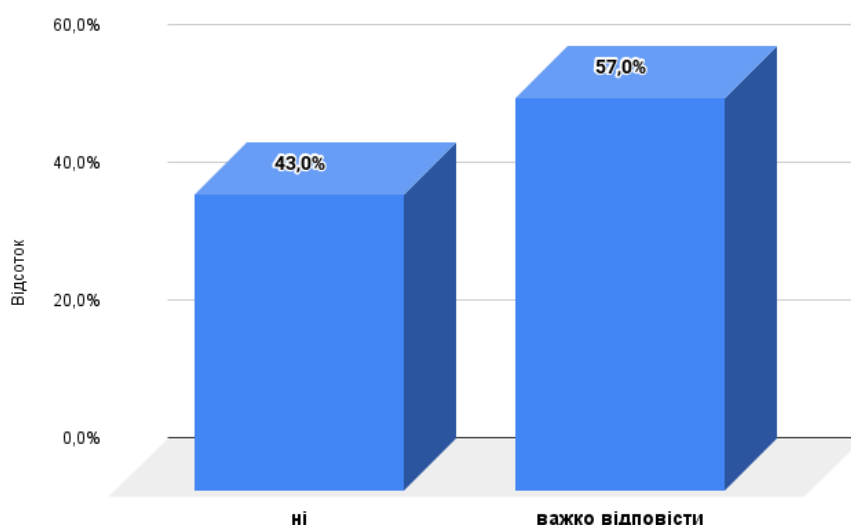

Рисунок 7 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

8. На питання «Чи доводилося Вам слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?» 57% респондентів відповіли, що доводилось, а 43% - не доводилось (рис. 8).

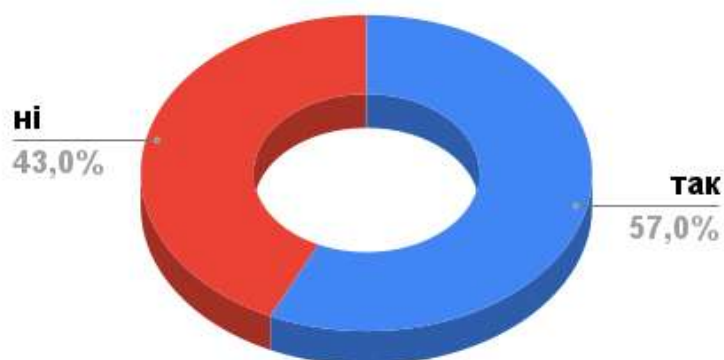

Рисунок 8 - Результати опрацювання відповідей респондентів щодо відвідування курсів з академічного письма/академічної доброчесності (у відсотках)

9. На питання «Як Ви оцінюєте власне навантаження впродовж цього семестру?» здобувачі вищої освіти всіх курсів навчання відповіли 42,9% як «помірне навантаження» та 28,6 % «скоріш надмірне» (рис. 9).

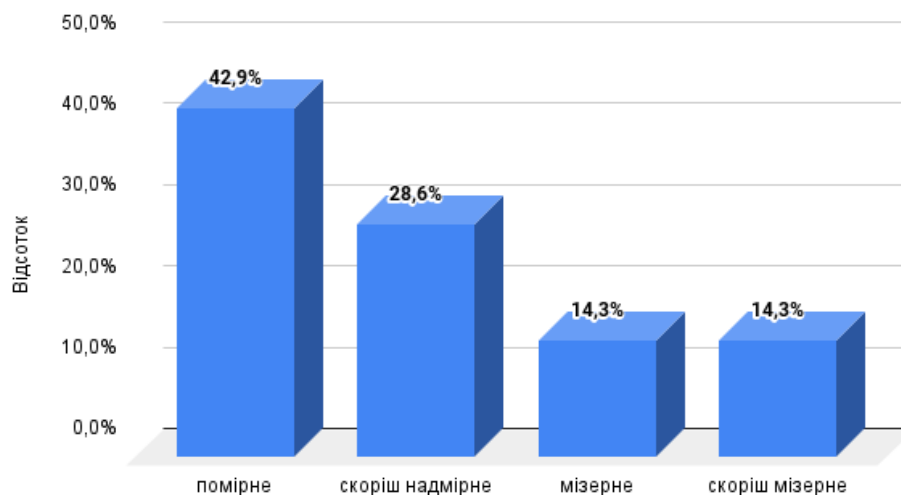

Рисунок 9 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках).

Висновки

Для забезпечення якості освітньої діяльності за освітньою-науковою програмою «Галузеве машинобудування» під час обговорення зі здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за анкетною: «**Стан академічної доброчесності**» необхідно звернути увагу на те, що академічна доброчесність та академічне письмо є ключовими аспектами у вищій освіті та наукових

дослідженнях.

Студенти та дослідники повинні подавати правдиву інформацію і не використовувати плагіат. Це означає, що необхідно чесно вказувати джерела інформації, якщо використовуєте інші праці. Використання чужих слів, ідей або матеріалів без належного дозволу та атрибутування вважається плагіатом. Використання плагіату може призвести до серйозних наслідків, включаючи втрату доброчесності та виключення. Необхідно поважати авторські права інших та дотримуватись правил цитування та вказівок щодо використання матеріалів. Використовувати найвищі стандарти у проведенні наукових досліджень. Публікувати результати чесно та об'єктивно, навіть якщо вони суперечать вашим очікуванням чи гіпотезам. Що стосується академічного письма, то ваша робота повинна мати чітку структуру з вступом, тілом та висновком. Необхідно використовувати чітке та зрозуміле мовлення, уникаючи непотрібної складності і пам'ятати про цільову аудиторію та користуватись адекватним фаховим сленгом. Дотримуватись правил цитування та вказування джерел. Всі використані джерела повинні бути адекватно атрибутовані в тексті та в бібліографії. Розвивати свою здатність критично мислити, аргументуючи свої погляди та висловлюючи їх науковим способом.

Вивчення даних принципів сприяє формуванню високих стандартів доброчесності та якості в академічному оточенні. Тому, пропонується наступне:

- продовжувати викладачам навчальних дисциплін ознайомлювати здобувачів вищої освіти з Кодексом честі, Антикорупційною програмою ТДАТУ, Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу і Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в ТДАТУ;

- ширше інформувати здобувачів вищої освіти та наукових керівників про необхідність дотримання правил академічної етики та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування;

- гаранту освітньої програми провести моніторинг робочих програм освітніх компонент з метою запобігання повтору навчальної інформації;

- викладачам і надалі дотримуватися вимог об'єктивності, валідності та справедливості під час оцінювання та забезпечувати відкритість і прозорість проведення оцінювання рівня знань здобувачів.

Гарант ОНП «Галузеве машинобудування»
третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти

Дмитро ЖУРАВЕЛЬ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н, доцент

Радміла СКЛЯР